

Jaardocument 2013

Stichting
Rijksmuseum Twenthe

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

Behorende bij brief d.d. **24/3/2014**
paraaf **[Handwritten Signature]**

Inhoud

Akkoordverklaring Raad van Toezicht	5
Bericht van de Raad van Toezicht	7
Bestuursverslag	9
1. Publieksactiviteiten	
2. Collectie	
3. Marketing en communicatie en zakelijke contacten	
Prestatieverantwoording	21
Financiële verantwoording	22
Balans per 31 december 2013	
Categoriale exploitatierekening over 2013	
Categoriale en functionele exploitatierekening over 2013	
Kasstroomoverzicht	
Toelichting	
Specificatie van posten op de balans	
Toelichting op de categoriale exploitatierekening	
Toelichting op de categoriale en functionele exploitatierekening	
Eigen inkomsten	
Resultaatbestemming 2013	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	50

Rijksmuseum Twenthe
Lasondersingel 129-131
7514 BP Enschede
053 4358675
info@rijksmuseumtwenthe.nl
www.rijksmuseumtwenthe.nl

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

Akkoordverklaring **Raad van Toezicht**

Het bestuursverslag 2013 van Stichting Rijksmuseum Twenthe is goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van de Stichting Rijksmuseum Twenthe op 24 maart 2014.

Raad van Toezicht

Mr. E. ten Gate (voorzitter)

Drs. B. Fransen

Mr. Dr. E. Helder

Mr. G.J. Jansen

Drs. P.J. Schoon

Directeur

Drs. K.A. Odding

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**
paraaf.....

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

Bericht van de Raad van Toezicht

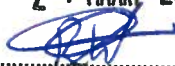
Het jaar 2013 was een overgangsjaar voor Rijksmuseum Twenthe. Na de hectische ontwikkelingen rond het museum in 2012 waardoor het voortbestaan van het museum lange tijd onzeker was en waarin het roer drastisch is omgegooid, was 2013 een jaar van zorgvuldig bouwen aan de toekomst. Dat resulteerde onder andere in een totaal vernieuwde collectiepresentatie "Paden naar het paradijs" en een aantal nieuwe samenwerkingsverbanden zoals met het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen waarmee het museum in 2013 en 2014 maar liefst drie zeer omvangrijke tentoonstellingen organiseert. In de laatste maanden van 2012 en het eerste kwartaal van 2013 werd afscheid genomen van elf medewerkers die in verband met de reorganisatie in 2012 boventallig waren geworden. Ondanks de druk die dit op alle medewerkers legde heeft de organisatie in 2013 belangrijke stappen kunnen zetten naar een toekomst waarin alle aandacht uitgaat naar: samenwerking, inhoudelijke kwaliteit, publieksbereik en educatie.

In het voorjaar van 2013 is mevrouw Sharon Dijkma teruggetreden als lid van de Raad van Toezicht vanwege haar toetreding tot het Kabinet in Den Haag. De heer Eric Helder is inmiddels toegetreden tot de Raad van Toezicht. In 2013 is de Raad van Toezicht vier keer bijeen geweest en heeft zich geconcentreerd op de implementatie van het nieuwe beleid zoals dat in 2012 is geformuleerd.

De Raad van Toezicht is verheugd over de toezeggingen van de Gemeente Enschede en de Provincie Overijssel om in de cultuurnotaperiode 2013-2016 jaarlijks financieel bij te willen dragen aan Rijksmuseum Twenthe. Rijksmuseum Twenthe heeft zo materieel een plek verworven in de culturele infrastructuur van zowel het rijk, als de provincie, als de gemeente. Ook dankt de Raad de Minister van OCW en de leden van de Tweede Kamer voor het getoonde vertrouwen in de nieuwe koers van Rijksmuseum Twenthe. De Raad heeft veel vertrouwen in de toekomst van het museum en dankt directie en medewerkers voor de inzet en prestaties van het afgelopen jaar.

Namens de Raad van Toezicht, Egbert ten Cate

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**
paraaf

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

Bestuursverslag

Een overgangsjaar...

Tot onze grote opluchting kondigde Minister Bussemaker op 17 december 2012 aan bereid te zijn om de helft van de aangekondigde subsidiekorting op Rijksmuseum Twenthe in te trekken. Nadat de voltallige Tweede Kamer dat voornemen drie dagen later steunde was het aan Rijksmuseum Twenthe om de verwachtingen waar te maken. Daar zijn we in 2013 mee begonnen en daarvoor hebben we vier jaar de tijd gekregen: van 2013 tot en met 2016. 2013 was, zoals de Raad van Toezicht in zijn bericht schrijft, een overgangsjaar - een jaar waarin heel veel plannen zijn gesmeed en contacten gelegd. Zo heeft Rijksmuseum Twenthe samen met Museum TwentseWelle en met Museum Huis Bergh plannen gemaakt voor een grote manifestatie in 2015 rond *Het Huis van Heek*, ofwel de familie die enorme invloed had op de ontwikkeling van Twente in de 19e en 20e eeuw en die ook aan de wieg van Rijksmuseum Twenthe stonden. Met Museum De Fundatie en met Tate Britain heeft Rijksmuseum Twenthe het plan opgevat om in het najaar van 2015 een dubbeltentoonstelling te organiseren in Zwolle en Enschede rond J.M.W. Turner, de grootste van de Britse kunstenaars. Met het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen werden plannen gemaakt voor een drieluik van zes eeuwen Vlaamse kunst. Dat drieluik is al in november 2013 van start gegaan met een tentoonstelling over *Permeke en de Vlaamse expressionisten*. In april 2014 opent *Rubens, Van Dyck & Jordaens - de Vlaamse barok* en in september 2014 gaat de tentoonstelling *Jan van Eyck, Rogier van der Weyden en de ontdekking van de wereld* van start.

Netwerkmuseum en ondernemerschap

Wij geloven dat Rijksmuseum Twenthe alleen nationaal van belang kan zijn als het zich regionaal gesteund weet. Bovendien kan Rijksmuseum Twenthe alleen voor de regio van belang zijn als het zich nationaal en internationaal profileert. Geen enkel museum kan in deze 21e eeuw nog functioneren in 'splendid isolation'. Rijksmuseum Twenthe is een netwerkmuseum. Zo werd in april een overzichtstentoonstelling geopend van de grensverleggende kunstenaar/ontwerper Bart Hess. Kunstcentrum Concordia en TETEM organiseerden later in het jaar tentoonstellingen waar Bart Hess aan meewerkte als gastcurator, een mooi voorbeeld van hoe Rijksmuseum Twenthe fungeert als netwerkmuseum voor de instellingen in de regio. De wens om de regio te betrekken bij het museum ligt mede ten grondslag aan de plannen aangaande de terugkeer van de 29 ton zware zwerfkei voor de entree van het gebouw, ooit symbool van de steun van Twentse ondernemers voor het museum. Een andere vorm van ondernemerschap was de keuze om tijdens het Paradijsbal kunstwerken uit de collectie te veilen die in het komende jaar gerestaureerd zullen worden. De kopers kochten 'eeuwige roem' en het recht op naamsvermelding bij het werk op zaal. Ook in 2014 werken we hard aan de innovatie van verdienmodel van het museum door bijvoorbeeld de vernieuwde winkel en café en door de ontwikkeling van zeer uiteenlopende arrangementen. De statige Gobelinzal krijgt een facelift die de zaal tot één van de meest aantrekkelijke ontvangst- en feestzalen van Twente zal maken.

Paden naar het paradijs

2013 was een jaar van plannen maken en van bouwen aan de toekomst. Toch leverde 2013 ook gelijk al resultaten op. Een aantal mooie tentoonstellingen lieten in groeiende mate zien welk pad wij op willen, zoals de tentoonstellingen rond het werk van Renie Spoelstra en Leo Vroegindewij. Hoogtepunt van het jaar 2013 was de opening van de experimentele collectiepresentatie *Paden naar het Paradijs*, samengesteld door Atte Jongstra, in september 2013. Met zijn collectiepresentatie die 'leest als een roman in twaalf zalen' werd de vernieuwing van de zuidvleugel van het museum die al enkele jaren op zich liet wachten eindelijk realiteit. Alles mocht, zolang het zich maar onttrok aan het bekende kunsthistorisch perspectief. Bij de tentoonstelling verscheen geen catalogus maar een glossy en hij werd niet geopend met een toespraak en glas wijn maar met een heus paradijsbal. De tweede editie van Herfsttooi was geheel gewijd aan het Paradijs en vormde een open podium voor heel Twente.

Educatie

In 2013 heeft Rijksmuseum Twenthe vrijwel het complete educatieaanbod vernieuwd. Het oude aanbod was versnipperd en moeilijk te communiceren. De leidende gedachte achter alle nieuwe inhoudelijke programma's van Rijksmuseum Twenthe is: kunst is context.

Rond de collectiepresentatie *Paden naar het Paradijs* kwam een nieuw aanbod met een theatervoorstelling op maat en workshops. Het al langer bestaande Kunstkickprogramma, waarbij kunstenaars met leerlingen aan de slag gaan, is geoptimaliseerd en sterk uitgebreid. Veel van de workshops worden nu gehouden achter het hoofdgebouw in het Los Hoes - onze boerderij die wat in vergetelheid was geraakt. De gevolgen van de nieuwe educatieve aanpak waren gelijk zichtbaar, het aantal leerlingen dat gebruik maakte van het aanbod van Rijksmuseum Twenthe steeg met bijna 40%. Maar we zijn er nog niet. In 2014 voegen we nog

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

een nieuw programma toe onder de noemer: Culture Scene Investigation, ofwel CSI. In dat programma gaat het niet zozeer over de kunstwerken zelf als wel over de cultuur waarin kunst tot stand komt, de context.

Organisatie

Het woord 'samenwerking' heeft alles in zich om in de komende jaren te verworden tot een inhoudsloos cliché. Het wordt te pas en te onpas gebruikt. Toch was het samenwerking op alle denkbare vlakken die Rijksmuseum Twenthe er weer helemaal boven op heeft geholpen. In het voorgaande zijn al diverse voorbeelden gepasseerd, maar ook op het gebied van personeel en organisatie heeft samenwerking het museum veel gebracht.

Met TwentseWelle is bij wijze van proef een pool met beveiligingsmedewerkers gestart. Op tijdelijke basis werden twee medewerkers bij TwentseWelle gedetacheerd. Al snel bleek dat Rijksmuseum Twenthe maar in beperkte mate medewerkers kon leveren omdat de dagelijkse beveiliging toch meer capaciteit vergde dan oorspronkelijk gedacht. Aangezien het een enkele maanden durende proef betrof hebben wij besloten om voor de detacheringwerkzaamheden geen vergoeding in rekening te brengen. De samenwerking met ondermeer TwentseWelle kreeg in 2013 ook een vervolg in de zomer-publiciteitscampagne 'Het leukste uitje'. In het voorjaar van 2013 zijn met de Gemeente Enschede gesprekken gestart over de inzet van langdurig werklozen. Op meerdere plekken in de organisatie - technische dienst, museumcafé, educatie - zijn nu medewerkers werkzaam met behoud van uitkering. Tot slot kan gemeld worden dat het aantal vrijwilligers meer dan verdubbeld is ten opzichte van 2011. Vrijwilligers - veelal leden van de vriendenvereniging - werken nu achter de entreebalie, in de winkel, in het café, in de bibliotheek, bij educatie. Ze helpen bij evenementen en er zijn zelfs vrijwilligers die wetenschappelijk onderzoek verrichten.

Financieel en prestaties

Vanwege de forse subsidieverlaging ontkwam het museum in 2012 niet aan pijnlijke ingrepen. Met name de kosten die gepaard gingen met de reorganisatie en voor juridische bijstand trokken in 2012 een zware wissel op het exploitatieresultaat. De vermogenspositie verslechterde daardoor. Tegelijk kan gesteld worden dat de maatregelen die in 2012 en 2013 zijn getroffen het gewenste effect hadden. In 2013 was er weer sprake van een sluitende begroting, mede dankzij de provincie en de gemeente die extra subsidies verstrekten. In 2013 heeft het Ministerie van OCW in het kader van de Regeling frictie- en transitiekosten culturele basisinfrastructuur 2009-2012 besloten de kosten die voortvloeiden uit de subsidieverlaging grotendeels te compenseren.

De financiële positie van Stichting Rijksmuseum Twenthe is solide. Dat is een vertrouwenwekkend gegeven, zeker met het oog op het ambitieuze tentoonstellings- en investeringsprogramma in de komende jaren. Tegenvallende inkomsten zullen niet direct leiden tot acute problemen. Het museum is in staat binnen redelijke termijn gepaste maatregelen te treffen.

De quick ratio bedroeg 3,0 (2012: 3,1). De solvabiliteit bedroeg 78%. (2013: 70%). Indien het bestemmingsfonds OCW buiten beschouwing wordt gelaten, omdat hier investeringsverplichtingen tegenover staan, bedraagt de solvabiliteit 29% (2013: 25%).

Op grond van het Wetsvoorstel normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) melden wij voorts dat in boekjaar 2013 geen sprake is geweest van inkomens die de WNT-norm overschrijden.

De aan Stichting Rijksmuseum Twenthe gelieerde rechtspersonen zijn: de Stichting G.J. van Heekfonds, de Stichting Rijksmuseum Twenthefonds en de Vereniging van Vrienden van Rijksmuseum Twenthe. Alle transacties met gelieerde rechtspersonen zijn verantwoord in de jaarrekening.

Ondanks de grote veranderingen waarmee het museum in 2012 werd geconfronteerd en ondanks de subsidieverlaging in 2013 heeft het museum in het boekjaar aan vrijwel alle prestatie-eisen voldaan. Hiervoor moet grote dank worden uitgesproken naar alle medewerkers die met enorme inzet hebben gereageerd op de veranderingen. Het aantal scholieren bleef licht achter bij de gestelde norm maar is al wel met bijna 40% gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. De afspraak betreft een gemiddelde over een periode van vier jaar. De verwachting is dat wij na afloop van deze vierjarige periode ook aan deze afspraak hebben voldaan.

Het museum voorziet in het komende boekjaar geen uitzonderlijke investeringen. Op dit moment wordt geïnvesteerd in de automatisering, in de vernieuwing van de gobelinzaal en in de reconstructie van de oude entree van het museum met de zware zwerfkei. Voorts vinden er nog enkele vernieuwingsinvesteringen plaats.

BDO Audit & Assurance B.V.

De voorbereiding voor grote investeringen aan het gebouw is mede afhankelijk van het uiteindelijke arrangement dat met de Rgb en het ministerie wordt overeengekomen aangaande de instandhouding, het onderhoud van het gebouw.

Varia

En 2013 zijn geen grote wijzigingen doorgevoerd in het veiligheidsplan. Het veiligheidsplan voldoet in de praktijk uitstekend en wordt voortdurend up to date gehouden.

In het voorjaar van 2013 is mevrouw S. Dijkma teruggetreden als lid van de Raad van Toezicht omdat zij als Staatssecretaris is toegetreden tot het kabinet.

Vanwege de uitzonderlijke situatie waarin Stichting Rijksmuseum Twenthe in 2012 terecht is gekomen en mede met het oog op de continuïteit van de stichting heeft de Raad van Toezicht de heer Ten Cate gevraagd een derde termijn als voorzitter van de raad aan te blijven. De heer Ten Cate heeft hierin toegestemd.

De Raad van Toezicht bestaat nu uit de volgende personen:

Mr. E. ten Cate (voorzitter) (toegetreden per 23-03-2006, herbenoemd 23-03-2010 en 23-03-2014, einde periode 23-03-2018)

Drs. B. Fransen (toegetreden per 21-01-2009, herbenoemd 21-01-2013, einde 2e periode 21-01-2017)

Mr. Dr. E. Helder (toegetreden per 13-11-2013, einde 1e periode 13-11-2017)

Mr. G.J. Jansen (toegetreden per 01-06-2011, einde 1e periode 01-06-2015)

Drs. P.J. Schoon (toegetreden per 10-03-2009, herbenoemd per 10-03-2013, einde 2e periode 10-03-2017)

De Stichting Rijksmuseum Twenthe leeft de negen aanbevelingen van de code cultural governance geheel na.

Tot slot een vooruitblik...

In 2014 en 2015 zullen de meeste genoemde plannen verwezenlijkt worden maar we zullen ook veel nieuwe plannen smeden. Achter de schermen moet bijvoorbeeld gewerkt worden aan de hoognodige vernieuwing van de automatisering. Ook zal de huidige collectieontsluiting op internet geheel vernieuwd worden. Daarbij gaat het niet zozeer over de basale ontsluiting maar veel meer over de koppeling van onze kennis en collectie aan relevante bronnen elders op het internet. Ook dat is een netwerkmuseum!

Een steeds urgenter aandachtspunt is het gebouw waarin Ons Rijksmuseum is gehuisvest. De architect uit de jaren twintig van de 20e eeuw heeft Rijksmuseum Twenthe bewust vormgegeven als een verdedigbare burcht van buiten en een contemplatief klooster van binnen. Daaruit spreekt een idee over de functie en plek van kunst in een samenleving die de onze niet meer is. Het eenvoudigst zou zijn alle muren open te breken. Daarmee verdwijnen echter teveel van de oude kwaliteiten. Het is het klassieke spanningsveld waarin musea vrijwel altijd zitten: zorg voor het verleden aan de ene kant en radicale vernieuwing aan de andere kant. En daarmee is de uitdaging van Rijksmuseum Twenthe in de komende jaren het beste samengevat.

1. Publieksactiviteiten in 2013

1.1 Tentoonstellingen

In 2013 organiseerde Rijksmuseum Twenthe zes tentoonstellingen en drie kleinere presentaties. Daarnaast waren gedurende het gehele jaar nog twee tentoonstellingen te zien die al in 2012 zijn geopend: *Rewind. De verbeelding van het verleden van Gerard de Lairese tot Brad Pitt* en de landschappententoonstelling *Het ideaal als werkelijkheid*. In beide tentoonstellingen zijn werken uit het Mauritshuis, dat wegens verbouwing gesloten is, gecombineerd met werken uit de Rijksmuseum Twenthe -collectie.

13-2-2013 t/m 1-4-2013

Een hongerige ziel. Hongerdoeken uit Twente en het Münsterland.

Tijdens de vastentijd toonde Rijksmuseum Twenthe hongerdoeken uit Twente en het Münsterland: een middeleeuwse traditie die de laatste jaren nieuw leven is ingeblazen in de regio. Tijdens de tentoonstelling werd een nieuw hongerdoek vervaardigd door bezoekers en vrijwilligers binnen de muren van het museum, naar een ontwerp van kunstenaar Berend Strik.

De tentoonstelling werd geopend met een uitgebreid programma tijdens een Twentse Salon op 17 februari. Ook waren er gedurende de gehele tentoonstellingsperiode regelmatig rondleidingen, yoga-lessen en meditatie-trainingen. De tentoonstelling heeft veel prachtige nieuwe samenwerkingsrelaties met Twentenaren en over de grens opgeleverd.

17-2 t/m 12-5 2013

Kijk Mijn Wijk. Een community art project van Jack van Mildert

In het kader van de herstructurering van de Enschedese wijk Stroinkslanden ontwikkelde kunstenaar Jack van Mildert het community art project Kijk Mijn Wijk. In Rijksmuseum Twenthe was een presentatie te zien van de resultaten in de vorm van gedichten, schilderijen en gefimde portretten.

Van Mildert ontwikkelde het project op uitnodiging van de gemeente Enschede en woningcorporatie De Woonplaats. Deze hadden als doel om de leefbaarheid in Stroinkslanden, een jaren zeventig-wijk met een rustig, ietwat in zichzelf gekeerd uiterlijk, te vergroten. Rijksmuseum Twenthe vormde een mooie context voor het tonen van de buurtvondsten. Zowel de wijkbewoners als het museum laten zien dat objecten verhalendragers zijn.

De tentoonstelling Kijk Mijn Wijk werd geopend op zondag 17 februari tijdens de tweede editie van de Twentse Salon. Bewoners uit het project leverden een aandeel aan het programma.

19-2 t/m 29-7 2013

De wondere wereld van Arnout Visser

Sinds 1991 werkt Arnout zowel zelfstandig als in opdracht (o.a. voor Droog Design). Daarbij overbrugt hij de verschillende disciplines van product tot meubelontwerp, interieur en grafisch design en gebruikt hij een ruim scala aan materialen: glas, keramiek en metaal. Mocht hij al enige voorkeur tonen binnen zijn ontwerp-praktijk, dan is het misschien voor het werken met glas. Hierin volgt hij de traditie van uitvinders en wetenschappers zoals Kepler, Newton, Huygens en Van Leeuwenhoek. Zijn fascinatie wordt gevoed door de vrijwel ongelimiteerde technische mogelijkheden van dit materiaal.

Objecten van Arnout Visser werden tevens verkocht in de Museumwinkel.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014
paraaf

17-3 t/m 5-1 2014

Bart Hess. A Hunt for High Tech

Rijksmuseum Twenthe presenteerde A Hunt for High Tech, de eerste museale solotentoonstelling van Bart Hess. Het werk van Hess bevindt zich op het snijvlak van vormgeving, mode en beeldende kunst. Hij maakt materiaalstudies, animaties en foto's waarin de relatie centraal staat tussen mens en materiaal, natuur en technologie. Hij verbeeldt een andere wereld, een mogelijke wereld. Een wereld waarin de techniek lichaam en object laat versmelten.

De tentoonstelling A Hunt for High Tech werd geopend tijdens de derde editie van de Twentse Salon op 17 maart. Tijdens de opening mocht Bart Hess ook de Profielprijs 2013 in ontvangst nemen. Het publiek werd getraakteerd op onbetwist de meest spectaculaire performance uit de geschiedenis van Rijksmuseum Twenthe : een slijmpformance.

In de zomer stelde Bart Hess twee tentoonstellingen samen in de kunstruimtes 21rozendaal en TETEM, beide gelegen in de Enschedese cultuurwijk Roombeek. 21rozendaal toonde uiteenlopend werk van door Bart Hess persoonlijk voorgedragen kunstenaars, onder wie Lucy McRae, Edhv en Pieter van den Bosch. Voor TETEM kunstruimte was Hess curator van de Multi Solo. Hiervoor riep hij ontwerpers en kunstenaars op werk in te sturen onder het thema 'Wild Thing'.

23-6 t/m 3-11 2013

Renie Spoelstra. Het dode punt van de schommel

Vanaf 23 juni presenteerde Rijksmuseum Twenthe Het dode punt van de schommel, de eerste museale solotentoonstelling van Renie Spoelstra. Spoelstra filmt en fotografeert landschappen in Nederland en Noord-Amerika zonder al te specifieke kenmerken. Deze foto's en stills gebruikt ze als uitgangspunt voor haar gelaagde tekeningen. Met enkel grijs- en zwarttinten van verschillende houtskoolsoorten weet zij verstilde sferen op te roepen met een verontrustende, onderhuidse spanning. De tentoonstelling werd tegelijk met de tentoonstelling van Leo Vroegindeweyj geopend tijdens de vijfde editie van de Twentse Salon op 23 juni.

23-6 t/m 3-11 2013

De stelling van Vroegindeweyj

Kunst en wiskunde. Wat hebben die met elkaar te maken? Heel veel, zo werd duidelijk in de presentatie De stelling van Vroegindeweyj. Hierin toonde Rijksmuseum Twenthe werk van kunstenaar Leo Vroegindeweyj dat is geïnspireerd door de beroemdste wiskundige stelling: de stelling van Pythagoras.

De tentoonstelling maakte de voorliefde van Vroegindeweyj voor geometrische figuren en wiskundige modellen duidelijk. De Griekse wiskundige en wijsgeer Pythagoras (circa 572 - 500 v. Chr.) is vooral bekend vanwege de naam hem genoemde stelling: $a^2 + b^2 = c^2$, waarin a en b de rechthoekszijden zijn en c de schuine zijde is. Vroegindeweyj heeft de pythagorasdriehoek vereenvoudigd tot een compositie van drie cirkels met de verhouding van 1:2:3. Deze cirkelcompositie is heel kenmerkend voor het werk van Vroegindeweyj.

Aanleiding voor de tentoonstelling was de internationale conferentie Bridges, gewijd aan de relatie tussen beeldende kunst en wiskunde, die van 27 t/m 31 juli 2013 in Enschede werd gehouden.

15-9 2013 t/m 25-1 2015

Paden naar het Paradijs - een roman in twaalf zalen

Paden naar het Paradijs is de nieuwe, experimentele collectiepresentatie van Rijksmuseum Twenthe. De tentoonstelling is samengesteld door schrijver Atte Jongstra.

Zolang de mens bestaat fantaseert hij al over het Paradijs. Of het Walhalla, de Hemel, het Elysium of hoe je het maar noemen wilt. Het Paradijs is de ideale eeuwige wereld. Maar hoe ziet het er daar eigenlijk uit? En hoe kom je er terecht? Welke paden moet je volgen? Rijksmuseum Twenthe vroeg schrijver Atte Jongstra

VOOR WAARMERKINGSDOEL EN DATUM
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014

paraaf

zich een voorstelling te maken van het Paradijs door middel van een hemelsbrede keuze uit de museumcollectie, aangevuld met recent werk van hedendaagse kunstenaars.

Met *Paden naar het Paradijs* laat Rijksmuseum Twenthe zich van een heel andere kant zien dan de bezoeker jarenlang gewend is geweest. De topstukken uit de museumcollectie worden getoond met vrijwel nooit geëxposeerde stukken en installaties van hedendaagse kunstenaars. Deze nieuwe collectieopstelling werd geopend tijdens de 2de editie van het Herfsttooi-festival op 14 en 15 september 2013.

Tijdens het Paradijsbal en voorafgaand aan Herfsttooi 2013 hield Atte Jongstra voor een select gezelschap zijn Paradijslezing.

17-11 2013 t/m 16-3 2014

Permeke en de Vlaamse expressionisten

Rijksmuseum Twenthe presenteert van 17 november 2013 t/m 16 maart 2014 de tentoonstelling *Permeke en de Vlaamse expressionisten*: het eerste deel van een drieluik van Vlaamse kunst uit het Koninklijk Museum van Schone Kunsten Antwerpen. De selectie van ruim tachtig werken van Constant Permeke, Frits van den Berghe, Gustave de Smet en andere Vlaamse expressionisten uit het KMSKA toont de zoektocht van de kunstenaars naar de kern van het bestaan. Dit zijn de Vlaamse expressionisten: rauw & puur. De opening was onderdeel van de zesde Vlaamse salon op 17 november 2013. Een van de hoogtepunten van de salon was het uitdelen van gratis Vlaamse frieten op het voorplein.

1.2 Overige activiteiten

Twentse Salon

Rijksmuseum Twenthe organiseerde in 2013 (vijf) Twentse Salons rondom openingen van grote tentoonstellingen. Muziek, workshops, familieactiviteiten, eten&drinken, een nieuwe tentoonstelling en een stevig inhoudelijk programma: dat zijn de kenmerken van een Twentse Salon. Bezoekers ervaren de salons als een heerlijke ontspannen en toch prikkelende zondagmiddag in het museum. Zo'n 500 – 750 bezoekers verwelkomt het museum per Twentse Salon.

Herfsttooi

De eerste editie van het gratis Herfsttooi festival heeft een vervolg gekregen op 14 en 15 september 2013. Dit keer was het programma nog afwisselender en dynamischer het jaar ervoor, geheel geconcentreerd rondom het thema Paradijs. Waren Adam en Eva vegetariërs? Sprak men Vlaams in het Paradijs? Eet men in het hiernamaals elke dag haring voor het ontbijt? Het hele weekend was het museum, inclusief alle activiteiten, gratis toegankelijk. Het Herfsttooi festival vormt een podium voor alle instellingen en partners in de regio en trok dit jaar meer dan 2500 bezoekers in twee dagen tijd.

Instaprondleidingen

In het najaar van 2013 is Rijksmuseum Twenthe begonnen met het aanbieden van gratis rondleidingen op zondagmiddag bij de collectiepresentatie *Paden naar het Paradijs*. De rondleidingen vinden plaats om 14 en 15 uur en zijn toegankelijk voor alle museumbezoekers. Voor het geven van deze rondleidingen is een speciaal geselecteerde groep vrijwilligers getraind. Vanwege het succes – soms lieper er meer dan veertig bezoekers mee – is onlangs besloten om per rondleiding een maximum van 25 deelnemers aan te houden. Om zoveel mogelijk bezoekers te kunnen bedienen, wordt het aantal instaprondleidingen binnenkort uitgebreid van twee naar drie per zondagmiddag.

Audiotour

Rijksmuseum Twenthe biedt al enkele jaren audiotours aan bij collectiepresentaties en tentoonstellingen. In plaats van zakelijke kunsthistorische informatie, proberen we tegenwoordig de audiotours zoveel mogelijk te laten aansluiten bij het karakter van de betreffende tentoonstelling en de belevingswereld van de bezoekers. Bij *Paden naar het Paradijs* heeft Atte Jongstra een audiotour geschreven die geheel de geest van de tentoonstelling ademt en de uiterst subjectieve visie van Atte Jongstra t.o.v. het Paradijs weergeeft. De tour is door Jongstra zelf ingesproken. De tour wordt sinds 2013 voor het eerst ook in het Duits en Engels aangeboden en is inbegrepen in de entreprijs.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014

paraaf

Paradijskoffer

Voor families en gezinnen heeft Rijksmuseum Twenthe al enkele jaren een doe-koffer met leuke spelletjes en opdrachten die de gezinsleden samen in het museum kunnen uitvoeren. Op deze manier beleven de gezinsleden een leuke dag met elkaar en maken ze op speelse wijze kennis met de collectie en verhalen van het museum. Voor de tentoonstelling *Paden naar het Paradijs* is de koffer omgedoopt tot Paradijskoffer. De inhoud is geheel vernieuwd en sluit volledig aan bij de collectiepresentatie *Paden naar het Paradijs*. De koffer is geschikt voor gezinnen met kinderen van 6 t/m 12 jaar en is gratis verkrijgbaar bij de entreebalie.

Kinder-doe-Paradijs

Voor kinderen van alle leeftijden heeft Rijksmuseum Twenthe een speciale doe-galerij ingericht: een speelplek uitgerust met knutselspullen en doe-het-zelf plezier. Ook de doe-galerij bestaat al enkele jaren, maar is ter gelegenheid van de tentoonstelling *Paden naar het Paradijs* geheel vernieuwd. Om de uitstraling en sfeer te verbeteren is er speciaal voor de galerij een werkbank ontwikkeld – waar zowel volwassenen als kinderen aan kunnen zitten – door kunstenaarsbedrijf Beeldbouw. Ook staat de galerij sinds het najaar van 2013 helemaal in het teken van het Paradijs: op een grote groene vilten wand kunnen kinderen zelfbedachte vilten figuurtjes en objecten plakken; zolang het maar past in hun hoogstpersoonlijke, ideale wereld.

1.3 Onderwijs

Jaarlijks bezoeken zo'n 10.000 leerlingen het museum in schoolverband. De verhouding basisonderwijs/voortgezet onderwijs is daarbij ongeveer 40/60. Voor het basisonderwijs ligt de focus vooral op Enschede en Twente. Wat betreft het voortgezet onderwijs is de scope breder en richt Rijksmuseum Twenthe zich op Twente, de Achterhoek en Salland. De langere reis is daar minder vaak een obstakel. Vanaf het schooljaar 2014-2015 gaat Rijksmuseum Twenthe actief scholen in Duitsland werven. In 2013 is begonnen met de eerste voorbereidingen door verkennende gesprekken met personen uit het Duitse onderwijsveld. In 2013 zijn voorts grote stappen gezet m.b.t. het op orde brengen, actualiseren en uitbreiden van het adressenbestand. Om de banden met het basis- en voortgezet onderwijs te verstevigen is er in 2013 voor het eerst ook een preview van het nieuwe programma georganiseerd. Om obstakels als vervoer zoveel mogelijk te verkleinen voor de scholen, organiseert Rijksmuseum Twenthe sinds 2013 voor scholen busvervoer van en naar het museum.

Vanaf het vroege voorjaar van 2013 werd ook het volledige educatieve aanbod vernieuwd. In de loop der jaren was een wildgroei van verschillende en elkaar deels overlappende pakketten ontstaan waardoor voor de scholen niet altijd meer duidelijk was wat ze bij Rijksmuseum Twenthe mochten verwachten. Besloten werd om dit terug te brengen tot drie soorten duidelijk te onderscheiden pakketten die de verschillende (culturele) basisvaardigheden als uitgangspunt hebben:

pakket A: verbeelden;

pakket B: conceptualiseren;

pakket C: waarnemen/analyseren.

Deze drie pakketten zijn gebaseerd op de vier basisvaardigheden die we gebruiken als we reflecteren op beeldende kunst, geschiedenis, cultuur, erfgoed etc. (Zie onderzoek 'Cultuur in de spiegel'.) Door deze vier basisvaardigheden als startpunt te nemen voldoen de pakketten van Rijksmuseum Twenthe ook aan de kerndoelen voor kunstzinnige oriëntatie (54, 55 en 56) voor het basisonderwijs.

A. RMT Kunstkick

Voor het onderdeel 'verbeelden' is het reeds langer bestaande programma 'RMT Kunstkick' versterkt. Bij Kunstkick gaan leerlingen met een kunstenaar aan de slag om zo zijn of haar denkwereld te leren kennen en vervolgens zelf tot beeldende resultaten te komen. Mede vanwege het succes van dit programma hebben wij de oude boerderij bij Rijksmuseum Twenthe, het zogenaamde "Los Hoes", omgevormd tot een kunstenaarshoes en er één groot atelier van gemaakt. Omdat ook een ander in onbruik geraakt atelier opgeknapt is beschikt Rijksmuseum Twenthe nu over drie prachtige ateliers. Vanaf het voorjaar van 2014 zal Kunstkick niet alleen in het museum plaatsvinden maar kan er ook op locatie worden gewerkt. Zo is met de kunstacademie AKI afgesproken dat hun docenten actief betrokken worden en dat er ook kunstkicks in bv het keramiekatelier van de AKI kunnen plaatsvinden. In het schooljaar 2014-2015 kan Kunstkick op locatie zelfs in de scholen zelf worden aangeboden.

B. Jouw paradijs, mijn paradijs

Rondom de in 2013 vernieuwde collectiepresentatie Paden naar het Paradijs is een nieuw programma gemaakt dat vooral gericht is op conceptualiseren. Hoe ziet jouw paradijs er uit? Welke planten groeien er? Bestaat er zoiets als taal in het Paradijs?

In samenwerking met theatergroep De Nieuwe Koning heeft Rijksmuseum Twenthe een bijzondere theatervoorstelling gemaakt die plaats vindt in de tentoonstelling Paden naar het Paradijs. Daarnaast is er in samenwerking met kinderfilosofe Marja van Rossum een interactieve rondleiding bij de tentoonstelling ontwikkeld. Aan de hand van prikkelende filosofische vragen reflecteren de leerlingen op de thema's en kunstwerken in de tentoonstelling en proberen ze tot een eigen voorstelling van het Paradijs te komen. Beide lesvarianten worden gevolgd door een workshop (verwerkingsopdracht) in het museumatelier.

C. RMT CSI (Culture Scene Investigations)

In 2014 willen we de trilogie van pakketten volledig maken met een nieuwe formule: RMT CSI. Met dit derde aanbod willen we de doelstelling waarnemen/analyseren inhoud geven. Het is onze ambitie om een methode te ontwikkelen waardoor het redelijk eenvoudig wordt om tekens een nieuw en uitdagend pakket te kunnen aanbieden aan de scholen en waarbij we kunnen inspelen op het actuele aanbod van tentoonstellingen. In het schooljaar 2014-2015 beginnen we met de ontwikkeling van twee pilot-programma's rond twee van de belangrijkste projecten die het museum ooit organiseerde: *Jan van Eyck, Rogier van der Weyden en de ontdekking van de wereld* en *Alexander Roslin, de keuze van de aristocratie*.

Speciale projecten

In het kader van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit werken twaalf culturele instellingen in de stad Enschede samen aan het pilot-project 'Culturage'. Binnen 'Culturage' zijn de culturele instellingen gekoppeld aan scholen. De instellingen ondersteunen de scholen bij het ontwikkelingen van doorlopende leerlijnen en daaraangekoppelde projecten. Rijksmuseum Twenthe participeert in 'Culturage' en heeft binnen dit project een intensieve samenwerking met drie Enschedese basisscholen (Drakesteyn, Alfonsus, Willem Wilmink). Met deze scholen werkt het museum al sinds 2009 samen. 'Culturage' biedt Rijksmuseum Twenthe de kans om deze samenwerking verder te ontwikkelen en verdiepen.

Daarnaast is Rijksmuseum Twenthe in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit Overijssel in 2013 gestart met een samenwerking met drie basisscholen in de gemeente Hof van Twente (Puntdak, 't Gymink en OBS Deldenerbroek). Rijksmuseum Twenthe ondersteunt de scholen bij expertise bevordering van de leerkrachten, de ontwikkeling van een doorlopende leerlijn en daaraangekoppelde educatieve projecten. De uitvoering van een deel van die projecten vindt plaats in Rijksmuseum Twenthe .

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014

paraaf

57

2. Collectie

2.1 Verwervingen

Het nieuwe collectieplan

Rijksmuseum Twenthe is 'het ideale mecenasmuseum'. Dat is de kern van het nieuwe collectiebeleid dat in 2013 is ontwikkeld. Het museum is ontstaan dankzij het mecenaat van de familie Van Heek. Drie kernen van de collectie (17de- en 19de-eeuwse schilderkunst, middeleeuwse kunst en de collectie dierschilderijen uit de late 19de en vroege 20ste eeuw) zijn te herleiden tot schenkingen door drie broers Van Heek. Op grond van hun schenkingen, maar ook op basis van die van talrijke andere particulieren (collectie Scholten, collectie Karel Levisson, collectie Jaap Schouten, collectie mr. J.M. van Kempen, collectie Depot VBVR, enz.) is een ensemble van kunst en kunstnijverheid van hoge kwaliteit ontstaan met een voor Nederland bijna ongekende chronologische breedte van de middeleeuwen tot nu. Ook langdurige bruiklenen, zoals die van 17de- en 18de-eeuws zilver door de Martens-Mulder-Stichting, zijn van vitaal belang. De collectie is de laatste jaren met enkele uitzonderlijke aankopen aangevuld, waardoor Rijksmuseum Twenthe als een van de weinige musea in Nederland in staat is het publiek de ontwikkeling van de Nederlandse kunst na 1300 te tonen in de context van de westerse kunsttraditie.

Sinds de zomer van 2012 is de collectie geëvalueerd op inhoudelijke samenhang, essentie en kwaliteiten en is het verwervingsbeleid opnieuw geëvalueerd. Schenkingen blijven de belangrijkste bron van verwervingen. Rijksmuseum Twenthe zal zich de komende jaren extra richten op contacten met verzamelaars en liefhebbers die hun werken te zijner tijd een permanente plek in een openbare collectie willen geven. Door dergelijke schenkingen (en langdurige bruiklenen) kunnen nieuwe kernen in de verzameling ontstaan die de collectie als geheel verrijken. Hierdoor kunnen ook kunststromingen in de collectie vertegenwoordigd raken die tot nu toe ontbraken. De drijvende kracht achter de ontwikkeling van de collectie als geheel is en blijft de schenker.

Eerder verkregen schenkingen zijn ook leidend bij de keuze van nieuwe aankopen. Rijksmuseum Twenthe doet aankopen om de diverse collectieonderdelen inhoudelijk te verbinden en zo de collectie tot een organisch sluitender geheel te maken. Rijksmuseum Twenthe zelf initieert dus, waar het aankopen betreft, in beginsel geen nieuwe kernen in de verzameling maar concentreert zich op het versterken van de samenhang in de collectie. Maar als het museum door schenking een deelcollectie of voorwerp op een nieuw gebied ontvangt, zal het de artistieke, maatschappelijke en historische lijnen tussen deze nieuwe deelcollectie en andere deelcollecties versterken door strategische aankopen.

Aan welke criteria moeten nieuwe verwervingen voldoen? Van groot belang is ook de vraag in hoeverre een 'nieuw' kunstwerk of een aangeboden nieuwe deelcollectie een versterking betekent voor de bestaande RMT-verzameling dan wel – bij een schenking – een wezenlijke nieuwe kern toevoegt aan het collectieprofiel. Rijksmuseum Twenthe ondersteunt de versterking van de Collectie Nederland en zal bij mogelijke aankopen nagaan in hoeverre die wordt versterkt. Indien een soortgelijk werk al aanwezig is in een andere openbare Nederlandse collectie en het eenvoudig door een (langdurig) bruikleen aan de collectie van Rijksmuseum Twenthe toegevoegd kan worden, zal het werk niet worden gekocht. Voor schenkingen geldt dit uniciteitsbeginsel natuurlijk in veel mindere mate. Daar is het criterium van de versterking van het RMT-collectieprofiel doorslaggevend.

Schenkingen

Gedurende de afgelopen twaalf jaar waren al 48 kunstwerken van belangrijke 20ste-eeuwse kunstenaars aan het museum geschonken vanuit de Collectie Depot VBVR, de verzameling kunst en kunstnijverheid van Geert van Beijeren (die in 2005 overleed) en Adriaan van Ravesteijn, de oprichters en eigenaars van galerie Art & Project. In 2013 schonk Adriaan van Ravesteijn nog eens achtereenvolgens elf werken van Eugène Brands en Alan Charlton en liefst 725 werken van onder meer Joris Geurts, Imi Knoebel, Tomas Rajlich, Han Schuil, Peter Struycken, Richard Venlet, Toon Verhoef, Emo Verkerk, Koen Vermeule en Leo Vroegindeweij. Verder omvat deze schenking werk van onder anderen Armando, Joseph Beuys, Sandro Chia, Enzo Cucchi, Jan Dibbets, Imi Giese, Reinier Lucassen, François Morellet, Ulrich Rückriem, Robert Ryman en Richard Tuttle.

Geheel anders van aard was de schenking van een belangrijke collectie van ruim 80 bladen internationale grafiek, vrijwel alle van na 1900.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

24 MAART 2014

paraaf

5

Bruiklenen

De continuering van het bruikleen uit het Mauritshuis van liefst 18 belangrijke historiestukken, landschappen en portretten uit de 17de en 18de eeuw maakte het mogelijk de twee bijzondere presentaties Meesterwerken uit het Mauritshuis. Rewind en Meesterwerken uit het Mauritshuis. Landschappen ook in 2013 te laten zien. Het bruikleen wordt in 2014, wanneer het Mauritshuis wordt heropend, beëindigd.

In 2013 werden 61 voorwerpen uit de museumcollectie in bruikleen afgestaan. Vermeldenswaard is bijvoorbeeld de bruikleenruil met Museum de Fundatie, waar bij de heropening op 31 mei Claude Monets Falaises près de Pourville (1882) uit het Rijksmuseum Twenthe direct één van de hoogtepunten van de nieuwe presentatie was. De Fundatie stelde, omgekeerd, Antonio Canova's terracotta beeldje Letizia Ramolino Bonaparte (Madame Mère) (1804-1805) ter beschikking van Rijksmuseum Twenthe. Zo bekrachtigden de twee Overijsselse kunstmusea hun wens tot nauwere samenwerking.

Museale verwervingen vanaf 1933

Het museum heeft volop bijgedragen aan het landelijk onderzoek 'Museale verwervingen vanaf 1933', verricht op initiatief van de Museumvereniging. De museale aanwinsten uit de jaren 1933-1940 (voor de objecten die in die jaren vanuit Duitsland naar ons land zijn gekomen) en 1948-heden, zijn ook door Rijksmuseum Twenthe onderzocht op hun herkomstgeschiedenis. Het onderzoek leverde voor Rijksmuseum Twenthe één voorwerp met met een mogelijk problematische herkomstgeschiedenis, het schilderij Landschap met oogstende boeren (circa 1565) van Marten van Valckenborch I.

2.2 Registratie, restauratie

Registratie, documentatie

De collectie is voor 100% geregistreerd. Van de 8760 voorwerpen in het museum zijn 7963 digitaal gefotografeerd, d.w.z. 91 %. In 2013 is verder gewerkt aan het online beschikbaar maken van de collectie. Eind 2013 waren 7000 van de circa 8760 voorwerpen te raadplegen via de website.

Restauratie

De restaurator verrichtte periodieke conditiecontroles en daaruit volgende behandelingen, bereidde het transport en de presentatie van alle bruiklenen voor en begeleidde de inrichting van tentoonstellingen. Daarnaast wordt door het museum het publiek op verschillende manieren meer betrokken bij restauraties. Zo restaureerde restaurator Ingeborg Smit tijdens een Twentse Salon het schilderijtje Zeilschepen bij de kust van de 19de-eeuwse kunstenaar Nicolaas Riegen (door particulieren gesponsord!) op zaal. Een novum was de veiling van de restauratiekosten van tien topstukken uit het museum op 12 september. Veilingmeester Jop Ubbens, chairman van Christie's Amsterdam, wist de zaal, vol vrienden van het museum en leden van de businessclub, te inspireren tot schenkingen van ruim € 20.000 totaal. Dankzij deze bijdragen kan de komende jaren een inhaalslag plaatsinden. Intussen wordt het eerste schilderij uit de reeks, De luitspeelster van Jan Steen, op zaal gerestaureerd.

3. Marketing en communicatie en zakelijke contacten

Huisstijl

In 2013 experimenteerde Rijksmuseum Twenthe met zijn huisstijl. Logo, kleur, afmeting, alleen RMT of de naam voluit: alles werd getoetst op bruikbaarheid, zichtbaarheid en esthetiek. Deze onderzoekende fase is uitgemond in de vraag of de beroemde typograaf Gerard Unger een geheel nieuwe huisstijl voor ons wil ontwikkelen. Unger was bereid dit te doen voor een zeer bescheiden honorarium, waarvoor Rijksmuseum Twenthe ook nog een subsidie van een privaat fonds ontving. Het is een huisstijl geworden waar genoeg vrijheid overblijft om te experimenteren en af te wijken van de norm, want dat past bij het karakter van Rijksmuseum Twenthe. In de loop van 2014 wordt de nieuwe huisstijl geleidelijk geïmplementeerd.

Website

Ook de website werd grondig geanalyseerd. In de afgelopen maanden zijn we tot de conclusie gekomen dat wij een website nodig hebben die ruimte biedt aan blogs, (web)artikelen van externe partijen, actuele nieuwsitems van onszelf en externen, you tube video's, etc. Een website die kortom een stuk meer ruimte biedt dan bezoekerinformatie en tentoonstellingsteksten. De huidige website is niet geschikt voor dit doel, en daarom is besloten in 2014 een nieuwe website te realiseren. We verwachten de nieuwe website in de zomer van 2014 te kunnen presenteren, samen met het nieuwe CRM systeem dat de interne informatiestromen moet reguleren.

Marketing rondom tentoonstellingen

In het afgelopen jaar zijn er diverse grote en kleinere marketingcampagnes uitgevoerd rondom de tentoonstellingen. Er was opnieuw veel aandacht voor de grotere tentoonstellingen in de media. Vooral de tentoonstellingen 'Paden naar het Paradijs' en 'Permeke. De Vlaamse Expressionisten' werden beloond met mooie recensies en inhoudelijke artikelen. Naast de PR campagne, gericht op de lokale, regionale en nationale media, is er gekozen om te experimenteren met verschillende samenwerkingsverbanden met mediapartners. Een van de grote, succesvolle samenwerkingsverbanden is het project met TCTubantia rondom het Herfsttoofestival. In 2012 is er voor het eerst samengewerkt met TCTubantia om het festival onder de aandacht te brengen van lezers van TCTubantia. In 2013 is dit uitgebreid met een stand van TCTubantia in het café van Rijksmuseum Twenthe vanuit waar live het festival werd geregistreerd. Door deze samenwerking was het mogelijk om de kosten laag te houden en voor beide partijen de samenwerking vruchtbaar te laten zijn. Er is ook volop geëxperimenteerd met adverteren in grote, landelijke dagbladen zoals NRC. Ook buiten in de stad was goed te zien dat Rijksmuseum Twenthe aan de weg timmert. Vooral het enorme stadskantoordoeke in de binnenstad van Enschede met een afbeelding van een van de dames van Permeke kon niet aan de aandacht ontsnappen.

Zomercampagne 'Het leukste uitje'

Afgelopen jaar heeft Rijksmuseum Twenthe voor het eerst ingezet op het aantrekken van toeristen die verblijven in de campings, vakantieparken, bungalows en hotels in de regio. Door externe adviseur Piet Duizer werd gesuggereerd dat aandacht voor de lokale toerist snel tot extra bezoekerscijfers zouden leiden, een kans die Rijksmuseum Twenthe niet voorbij wilde laten gaan. Een extra medewerker en een campagneteam van jonge, gemotiveerde krachten hebben zich ingezet om een groot deel van de verblijfplaatsen van toeristen te bezoeken. Het doel was om zorg te dragen dat alle plekken voorzien zijn van promotiemateriaal (stickers, jaarfolder met aanbod, etc.). De eigenaren van de verblijfplaatsen werden persoonlijk warm gemaakt om Rijksmuseum Twenthe onder de aandacht te brengen en uitgenodigd om (gratis) kennis te maken met het museum. De campagne heeft niet tot veel extra bezoekers geleid, mede doordat de natte zomer veel van de toeristen deed besluiten om niet naar Twente te komen dit jaar. Toch was het een nuttige verkenningstocht, want we hebben nu een actuele database met adressen van eigenaren, persoonlijke contacten die we kunnen gebruiken voor het ontwikkelen van arrangementen en acties en meer kennis over hoe we in het vervolg deze markt kunnen bewerken. Bovendien zijn onze contacten met het Twents Bureau voor Toerisme en Enschede Promotie verbeterd.

Educatiecampagne 'Jouw Paradijs, Mijn Paradijs'

Net als met de Zomercampagne hebben we in 2013 besloten om ook de educatiemarkt te onderzoeken door een actieve campagne uit te voeren en de resultaten in kaart te brengen. Ons streven is dat alle leerlingen uit Twente minimaal 1 x in hun schooltijd het museum heeft bezocht. Een groot aantal basisscholen in de regio kregen een uitnodiging om deel te nemen aan een introductiedag in het museum, met als doel meer boekingen te realiseren. Onze educatiemedewerkers zijn actief er op uit getrokken om scholen te bezoeken en warm te maken voor het nieuwe educatieaanbod. Daarnaast is veel tijd en aandacht besteed aan het up

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

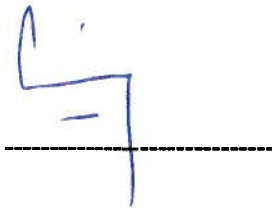
BDO Audit & Assurance B.V.

to date brengen van onze adressenbestand. De campagne was zeer succesvol: het aantal leerlingen dat in 2013 het museum heeft bezocht is gestegen met 40%.

RMT Business Club

Voor Rijksmuseum Twenthe was 2013 een overgangsjaar, waarin nieuwe mogelijkheden werden onderzocht en oude ideeën die niet langer pasten werden losgelaten. 2013 was ook voor de Business Club een overgangsjaar. Een jaar waarin verschillende activiteiten zoals het Paradijsbal hebben gediend als proefballonnetjes om tot een nieuwe vorm te komen. Dit proces is nog niet afgerond en wordt voortgezet in 2014.

24 maart 2014
w.g. drs. K.A. Odding
Directeur-bestuurder

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

Prestatieverantwoording

Verplichtingen

Registratiegraad

De collectie is volledig geregistreerd (2012: volledig geregistreerd).

Registratiekwaliteit

	Gerealiseerd in 2013	Norm OCW	Gerealiseerd in 2012
Standplaats collectie	> 95%	> 95%	> 95%
Juridische status	> 95%	> 95%	> 95%

Collectieplan

Collectieplan is aanwezig (2012: in voorbereiding).

Veiligheidsplan

Veiligheidsplan is aanwezig (2012: aanwezig).

Verplichte prestatieafspraken

Openingstijden

	Gerealiseerd in 2013	Norm OCW	Gerealiseerd in 2012
Openingsuren per week	≥ 36	≥ 36	≥ 36
Eerste Kerstdag en Nieuwjaarsdag gesloten			

Bezoekers

Aantal	46 816	43 000	47 337
- waarvan betalend	40 455		40 311
- waarvan aantal scholieren primair onderwijs	3 792		4 337
- waarvan aantal scholieren voortgezet onderwijs	6 185		3 057

Bezoeken scholen

- Basis onderwijs algemeen	2 347		2 123
- Basis onderwijs educatieve projecten	1 445		2 214
- Voortgezet onderwijs algemeen	3 458		1 517
- Voortgezet onderwijs educatieve projecten	2 727		1 540
Aantal	9 977	11 000	7 394

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

Balans

per 31 december 2013, respectievelijk 31 december 2012, na voorgestelde resultaatbestemming

ACTIVA

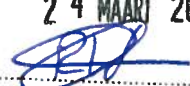
	31 december 2013		31 december 2012	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
<i>Materiële vaste activa</i>				
Gebouwen en terreinen	21 100		-	
Inventaris en inrichting	203 100		236 100	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	110 400		83 900	
Bedrijfsinstallaties	<u>636 300</u>		<u>733 200</u>	
		970 900		1 053 200
<i>Materiële vaste activa in uitvoering</i>		14 000		-
VLOTTENDE ACTIVA				
<i>Vorraden</i>				
		97 500		73 700
<i>Vorderingen</i>				
Debiteuren	52 900		62 000	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>108 900</u>		<u>185 000</u>	
		161 800		247 000
<i>Liquide middelen</i>				
Liquide middelen		1 237 400		1 177 700
		<u>2 481 600</u>		<u>2 551 600</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.datum **24 MAART 2014**paraaf

PASSIVA

	31 december 2013		31 december 2012	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve	499 700		417 400	
Bestemmingsfonds OCW	1 229 200		1 154 200	
Overige reserves	<u>214 400</u>		<u>220 300</u>	
		1 943 300		1 791 900
 VOORZIENINGEN				
Reorganisatievoorziening	48 800		281 700	
Jubileumuitkeringen	<u>24 900</u>		<u>25 600</u>	
		73 700		307 300
 KORTLOPENDE SCHULDEN				
Schulden aan leveranciers	89 700		121 800	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	29 600		41 100	
Schulden inzake pensioenen	10 100		12 400	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>335 200</u>		<u>277 100</u>	
		464 600		452 400
		<u>2 481 600</u>		<u>2 551 600</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**
paraaf

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

Categoriale exploitatierekening

	Werkelijk 2013 €	Begroting 2013 €	Werkelijk 2012 €
BATEN			
Directe opbrengsten			
Publiekinkomsten	343 600	419 500	325 600
Sponsorinkomsten	9 200	76 000	10 000
Overige inkomsten	21 500	35 000	51 100
Indirecte opbrengsten	<u>29 000</u>	<u>15 500</u>	<u>26 500</u>
Totaal opbrengsten	403 300	546 000	413 200
<i>Bijdragen</i>			
Subsidie Ministerie van OCW CuNo			
<i>Waarvan huren</i>	1 704 300	1 659 400	1 659 500
<i>Waarvan exploitatiebijdrage</i>	866 400	863 700	1 764 300
Subsidie provincie CuNo	-	-	-
Subsidie gemeente Cuno	-	-	-
Overige (niet-structurele)subsidies/bijdragen			
<i>Overige subsidies/bijdragen uit publieke middelen</i>	935 000	731 900	58 900
<i>Overige bijdragen uit private middelen</i>			
<i>Waarvan particulieren incl. vriendenvereniging</i>	117 900	114 400	135 400
<i>Waarvan bedrijven</i>	45 500	60 000	44 700
<i>Waarvan private fondsen</i>	98 200	214 700	44 300
<i>Waarvan goede doelenloterijen</i>	-	-	-
Totaal bijdragen	3 767 300	3 644 100	3 707 100
TOTALE BATEN	<u>4 170 600</u>	<u>4 190 100</u>	<u>4 120 300</u>
LASTEN			
Salarislasten	1 240 300	1 227 900	1 602 100
Afschrijvingen	160 300	170 000	154 000
Huren	1 592 100	1 659 400	1 550 200
Aankopen	103 200	169 400	135 400
Overige lasten	<u>957 400</u>	<u>983 400</u>	<u>899 800</u>
TOTALE LASTEN	4 053 300	4 210 100	4 341 500
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	<u>117 300</u>	<u>- 20 000</u>	<u>- 221 200</u>
Saldo rentebaten/-lasten	14 400	20 000	23 200
Saldo overige bijzondere baten/lasten	19 700	-	-
Mutatie aankoopfonds	-	-	-
EXPLOITATIESALDO	<u>151 400</u>	<u>-</u>	<u>- 198 000</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Categoriale en functionele exploitatierekening

FUNCTIONEEL →	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetenschap- pelijke functie	Algemeen beheer
		Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conserveren & Restaureren	Vererving & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	
CATEGORIAAL →								
BATEN								
Directe opbrengsten								
<i>Publiekinkomsten totaal</i>								
Publiekinkomsten buitenland	32 000	12 800	19 200					
Publiekinkomsten binnenland totaal								
<i>Waarvan kaartverkoop</i>	176 300	52 900	123 400					
<i>Waarvan overig</i>	135 300	19 100	28 600					87 600
<i>Waarvan waardering vrijskaarten</i>	-							
<i>Sponsorinkomsten</i>								
<i>Waarvan sponsoring in natura</i>	-							
<i>Waarvan overig</i>	9 200		9 200					
<i>Overige inkomsten</i>								
<i>Waarvan vergoeding van coproductanten</i>	-							
<i>Waarvan overig</i>	21 500	9 200	9 100		3 200			
Indirecte opbrengsten								
<i>Waarvan kapitalisatie van vrijwilligers</i>	-							
<i>Waarvan overige indirecte opbrengsten</i>	29 000							29.000
Totale opbrengsten	403 300	94 000	189 500		3 200			116 600
Structurele subsidie OCW								
<i>Waarvan huren</i>	1 704 300	564 900	433 000	65 700	435 500	1 000		204 200
<i>Waarvan exploitatiebijdrage</i>	866 400	338 700	397 600	63 000	61 200	5 900		
<i>Waarvan Kaderregeling exploitatie- subsidies onderzoek en wetenschap</i>	-							
Structurele subsidie provincie	-							
Structurele subsidie gemeente	-							
Structurele subsidie ander orgaan dan OCW, provincie, gemeente	-							

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

24 MAART 2014

paraaf

Stichting **Rijksmuseum** Twenthe

FUNCTIONEEL →	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetenschap- pelijke functie	Algemeen beheer
CATEGORIAAL →		Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conserveren & Restaureren	Vererving & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	
VERVOLG BATEN								
Overige (niet structurele) subsidies/ bijdragen								
<i>Overige subsidies/bijdragen uit publieke middelen</i>	935 000	376 200	428 500	63 100	61 300	5 900		
<i>Overige bijdragen uit private middelen</i>								
<i>Waarvan particulieren incl. vriendenvereniging</i>	117 900		14 700			103 200		
<i>Waarvan bedrijven</i>	45 500	45 500						
<i>Waarvan private fondsen</i>	98 200		98 200					
<i>Waarvan goede doelen/loterij</i>	-							
Totale Subsidies/bijdragen	261 600	45 500	112 900			103 200		
TOTALE BATEN	4 170 600	1 419 300	1 561 500	191 800	561 200	116 000		320 800
LASTEN								
Salarislasten								
<i>Waarvan vast contract</i>	1 054 400	209 100	248 400	51 200	61 400	6 900		477 400
<i>Waarvan tijdelijk contract</i>	70 700	30 800	38 800					1 100
<i>Waarvan inhuur</i>	115 200							115 200
	1 240 300	239 900	287 200	51 200	61 400	6 900		593 700
Afschrijvingen	160 300	53 100	40 700	6 200	41 000	100		19 200
Huur	1 592 100	527 800	404 500	61 300	406 800	900		190 800
Aankopen	103 200					103 200		
Overige lasten	957 400	193 700	395 600	8 700	49 100	27 300		283 000
TOTALE LASTEN	4 053 300	1 014 500	1 128 000	127 400	558 300	138 400		1 086 700
SALDO UIT GEWONE BEDIJFSVOERING	117 300	404 800	433 500	64 400	2 900	- 22 400		- 765 900
Saldo rentebaten/-lasten	14 400							14 400
Saldo overige bijzondere baten/lasten	19 700							19 700
Mutatie aankoopfonds								
SALDO UIT BEDIJFSVOERING	151 400	404 800	433 500	64 400	2 900	-22 400		- 731 800
Toerekening Algemeen beheer		- 286 200	- 335 700	- 53 200	- 51 700	- 5 000		731 800
EXPLOITATIERESULTAAT	151 400	118 600	97 800	11 200	-48 800	- 27 400		-

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Kasstroomoverzicht

	2013 €	2012 €
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN:		
Exploitatieresultaat	151 400	- 198 000
<i>Aanpassen voor:</i>		
Afschrijvingen materiële vaste activa	160 300	154 000
Mutatie voorzieningen	<u>- 233 600</u>	<u>170 000</u>
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	78 100	126 000
Mutatie in voorraden	- 23 800	- 4 800
Mutatie vorderingen	85 200	- 14 900
Mutatie kortlopende schulden	<u>12 200</u>	<u>38 100</u>
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	73 600	18 400
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEIT:		
Investeringen in materiële vaste activa	- 78 000	- 343 900
Mutatie materiële vaste activa in uitvoering	<u>- 14 000</u>	<u>59 100</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 92 000	- 284 800
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN:		
Mutatie in langlopende schulden	<u>-</u>	<u>-</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN:	<u>59 700</u>	<u>- 140 400</u>
Liquide middelen einde boekjaar	1 237 400	1 177 700
Liquide middelen begin boekjaar	<u>1 177 700</u>	<u>1 318 100</u>
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN:	<u>59 700</u>	<u>- 140 400</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**
paraaf

Toelichting

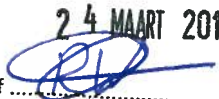
Toelichting algemeen

Regelgeving financiële verantwoording	De jaarrekening is opgemaakt door de directie op 24 maart 2014 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016.
Begroting	De in deze jaarrekening gehanteerde begroting is ontleend aan de door de Minister goedgekeurde meerjarenbegroting.
Collectie kunstvoorwerpen	De collectie kunstvoorwerpen is eigendom van de Staat der Nederlanden en in beheer bij het museum. De collectie wordt derhalve niet opgenomen in de balans.
Schattingen	<p>Bij het opstellen van de jaarrekening dient de leiding van de stichting, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.</p> <p>De subsidie van het Ministerie van OCW over de cultuurperiode 2009-2012 is definitief vastgesteld in 2013. De subsidies verleend door OCW, de Provincie Overijssel en de Gemeente Enschede inzake de jaren 2013-2016 worden definitief vastgesteld in 2017. Aan deze subsidies zijn voorwaarden verbonden, onder andere inzake minimum bezoekersaantallen. Het niet (volledig) voldoen aan deze voorwaarden kan er toe leiden dat de subsidie lager wordt vastgesteld. Bij het opmaken van de jaarrekening zijn de verleende subsidies 2013 volledig verantwoord in de exploitatierekening vanwege het vertrouwen van de directie dat volledig voldaan is en wordt aan de subsidievoorwaarden. De hoogte van de frictiekostenvergoeding ontvangen van OCW zal naar verwachting in 2014 definitief worden vastgesteld.</p>

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014
paraaf

Grondslagen van waardering

Materiële vaste activa

Activa verkregen uit eigen middelen

De materiële vaste activa verkregen uit eigen middelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen.

Hierbij worden de volgende afschrijvingspercentages gehanteerd:

Gebouwen en terreinen

Verbouwingkosten 10%

Inventaris en inrichting

Automatiseringsapparatuur en software 20%

Kantoorapparatuur 20%

Kantoormeubilair 10%

Overige inventaris 10%

Museuminventaris

Presentatiemateriaal 10%

Andere vaste bedrijfsmiddelen 10%

Bedrijfsinstallaties 10%

Materiële vaste activa in uitvoering

Activa in uitvoering betreft bouwkundige voorzieningen in ontwikkeling en wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. Bij oplevering worden activa in uitvoering overgeboekt naar de materiële vaste activa en vervolgens afgeschreven.

Vorraden

Vorraden

De voorraden verkregen uit eigen middelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Waar nodig is rekening gehouden met afwaarderingen wegens incurantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders is vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Bestemmingsfonds OCW CuNo

Betreft het deel van de subsidie van het Ministerie van OCW dat nog niet is besteed aan de doeleinden waarvoor de subsidie is verstrekt. De bestemming van het saldo in het bestemmingsfonds zal aan het einde van de betreffende cultuurnotaperiode worden bepaald.

Bestemmingsfonds OCW project Veiligheid

Betreft het deel van de van het Ministerie van OCW ontvangen subsidie voor het project Veiligheid voor VRM-musea dat nog besteed dient te worden aan het doel waarvoor de subsidie is verstrekt.

Bestemmingsfonds OCW project

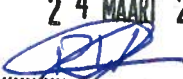
Betreft het deel van de van het Ministerie van OCW ontvangen subsidie voor het project Veiligheid voor VRM-musea dat nog besteed dient te worden aan het doel waarvoor de subsidie is verstrekt.

Technisch vervangingsonderhoud	subsidie voor het project Technisch vervangingsonderhoud voor VRM-musea dat nog besteed dient te worden aan het doel waarvoor de subsidie is verstrekt.
Voorzieningen	Alle voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Langlopende en kortlopende schulden	De schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Subsidies	De subsidies worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. Verder wordt verwezen naar de toelichting van de schattingen, zoals opgenomen in dit hoofdstuk.
Overige opbrengsten	Onder de overige opbrengsten wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen, diensten en (particuliere) schenkingen onder aftrek van over de opbrengst geheven belastingen.
Rentebaten	Rentebaten worden toegekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.
Lasten	De lasten worden bepaald op historische basis en toegekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.
Verdeelsleutels	<p>Indien mogelijk worden de baten en lasten in zijn geheel aan een functie toegeschreven. Baten of lasten die niet aan een functie kunnen worden toegerekend worden verdeeld op basis van tijdschrijven dan wel op basis van vloeroppervlakte.</p> <p>De kosten van algemeen beheer worden aan het eind van het jaar verdeeld over de museale functies op basis van het aantal directe arbeidsuren.</p>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014
paraaf

Specificatie van posten op de balans**VASTE ACTIVA****MATERIELE VASTE ACTIVA**

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en inrichting	Andere vaste bedrijfsmid.	Bedrijfs- installaties	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2013	-	236 100	83 900	733 200	1 053 200
Investerings	21 700	1 500	54 800	-	78 000
Afschrijvingen	600	34 500	28 300	96 900	160 300
Boekwaarde per 31 december 2013	21 100	203 100	110 400	636 300	970 900
Cumulatieve aanschafwaarde	145 900	536 300	633 300	1 030 700	2 346 200
Cumulatieve afschrijvingen	124 800	333 200	522 900	394 400	1 375 300
Boekwaarde per 31 december 2013	21 100	203 100	110 400	636 300	970 900

31 december 2013
€ €31 december 2012
€ €**MATERIELE VASTE ACTIVA IN
UITVOERING**

Boekwaarde per 1 januari 2013	-	59 100
Investerings	14 000	168 700
Overboeking naar materiële activa	-	227 800
	14 000	-

VLOTTENDE ACTIVA**VOORRADEN**

Onderhanden werk	65 300	42 200
Overige voorraden	32 200	31 500
	97 500	73 700

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014

paraaf

Stichting **Rijksmuseum** Twenthe

	31 december 2013		31 december 2012	
	€	€	€	€
VORDERINGEN				
DEBITEUREN		52 900		62 000
OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA				
Vooruitbetaalde overige kosten	17 600		67 000	
Nog te ontvangen bedragen	54 200		99 900	
Omzetbelasting	27 700		5 500	
Fietsplan	6 300		5 500	
Interest	3 100		4 700	
Overig	-		2 400	
		108 900		185 000
TOTAAL VORDERINGEN		<u>161 800</u>		<u>247 000</u>
LIQUIDE MIDDELEN				
Kas	3 800		3 400	
Rabobank (rekening courant)	15 200		102 200	
Rabobank (spaarrekeningen)	1 194 900		1 039 900	
ING-bank (rekening courant)	17 500		31 800	
Kruisposten	5 600		-	
Kasgeld	400		400	
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN		<u>1 237 400</u>		<u>1 177 700</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

EIGEN VERMOGEN

	Stand per 31 december 2012	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2013
	€	€	€	€
ALGEMENE RESERVE				
Algemene reserve	417 400	82 300	-	499 700
BESTEMMINGSFONDS OCW				
Niet bestede subsidie OCW				
Periode 2009-2012	11 500	-	- 11 500	-
Periode 2013-2016	-	166 800	-	166 800
TOTAAL	11 500	166 800	- 11 500	166 800
Het positieve exploitatieresultaat, na dotaties en onttrekkingen aan de bestemmingsfondsen Veiligheid en Technisch vervangingsonderhoud, is toegevoegd aan het bestemmingsfonds Niet bestede subsidie CuNo 2013-2016 naar rato van het aandeel structurele subsidies en projectsubsidies van OCW ten opzichte van de totale baten.				
Projectsubsidie veiligheid				
DCE/04/53617	65 000	- 8 500	-	56 500
DCE/05/6130	477 700	- 41 400	-	436 300
DCE/06/26406	267 000	- 28 000	-	239 000
TOTAAL	809 700	- 77 900	-	731 800
Projectsubsidie technisch vervangingsonderhoud				
DCE/05/41647	135 500	-	-	135 500
DCE/07/1903	67 600	- 2 800	-	64 800
DCE/130758	67 500	6 800	-	74 300
DCE/145135	62 400	- 6 400	-	56 000
TOTAAL	333 000	- 2 400	-	330 600
TOTAAL BESTEMMINGSFONDS OCW	1 154 200	86 500	- 11 500	1 229 200

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014

paraaf

	Stand per 31 december 2012	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2013
OVERIGE RESERVES				
Bestemmingsreserve restant subsidie OCW 2009-2012	-	-	11 500	11 500
Bestemmingsreserve tijdelijke presentatie	54 600	-	-	54 600
Bestemmingsreserve bedrijfsinstallatie/ entreehal	165 700	- 17 400	-	148 300
TOTAAL OVERIGE RESERVES	220 300	- 17 400	11 500	214 400

VOORZIENINGEN

	Stand per 31 december 2012	Onttrokken in 2013	Toegevoegd in 2013	Stand per 31 december 2013
	€	€	€	€
Reorganisatievoorziening	281 700	232 900	-	48 800
Jubileumuitkeringen	25 600	4 000	3 300	24 900
TOTAAL	307 300	236 900	3 300	73 700

De voorzieningen hebben een overwegend kortlopend karakter.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**
paraaf

Stichting **Rijksmuseum** Twenthe

31 december 2013
€ €

31 december 2012
€ €

KORTLOPENDE SCHULDEN

SCHULDEN AAN LEVERANCIERS

Crediteuren	89 700	121 800
-------------	---------------	----------------

BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN

Loonheffing	21 700	26 000
Te betalen sociale premies	<u>7 900</u>	<u>15 100</u>
	29 600	41 100

SCHULDEN INZAKE PENSIOENEN

Pensioenen	<u>10 100</u>	<u>12 400</u>
	10 100	12 400

**OVERIGE SCHULDEN EN
OVERLOPENDE PASSIVA**

Vakantiegeld	44 100	45 800
Vakantiedagen	21 400	25 700
Accountantskosten	13 200	13 200
Vooruit gefactureerde bedragen	32 800	37 700
Mondriaan Stichting	55 300	45 000
Nog te verwachten frictielasten	47 700	-
Gemeente Enschede loonkostensubsidie	31 900	31 900
Gemeente Enschede combinatiefunctie	3 300	-
Gemeente Enschede projectsubsidie	6 300	-
Bussemakersregeling	-	6 300
Vereniging Vrienden	25 300	-
Stichting Rijksmuseum Fonds	26 800	35 000
Overige	<u>27 100</u>	<u>36 500</u>
	335 200	277 100

TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN	<u>464 600</u>	<u>452 400</u>
------------------------------------	-----------------------	-----------------------

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen:

Rechten:

Subsidie Ministerie van OCW

Uit hoofde van een toekenning van het Ministerie van OCW d.d. 6 december 2013 met kenmerk DCE-562612 is de maximale structurele subsidiestroom voor 2014-2016 in totaal bepaald op € 7 577 445,-.

Voorts heeft het ministerie van OCW voor de periode 2014-2016 voor de openstelling van het museum een projectsubsidie toegekend van maximaal € 1 299 000,- (brief d.d. 10 februari 2014, kenmerk 479547). De verantwoording van de besteding van de projectsubsidie zal jaarlijks plaatsvinden middels de jaarrekening.

Provincie Overijssel (brief d.d. 22 november 2013, kenmerk 2013/0376762) en Gemeente Enschede (brief d.d. 9 december 2013, kenmerk 1300388835SO) hebben voor de periode 2014-2016 voor de openstelling van het museum ieder maximaal € 210.000,- toegekend.

Aanpassingen op basis van het prijspeil kunnen nog worden aangebracht.

Verplichtingen:

Huurverplichtingen

Op balansdatum bestaan langlopende huurverplichtingen voor de duur van minimaal 3 jaren.

Deze verplichtingen betreffen de huur van het pand gelegen aan de Lasondersingel 129-131 te Enschede, kadastraal bekend onder nummer L00804, alsmede de huur van parkeerplaatsen te Enschede, kadastraal bekend onder nummer L2191.

De hiermee samenhangende jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 887 922 (2014) en zal jaarlijks worden geïndexeerd overeenkomstig de ontwikkeling van het CBS consumentenprijsindexcijfer (reeks Werknemers-Laag), op de meest recente tijdbasis vastgesteld.

Het museum heeft een depotruimte gehuurd van het Rijtuigmuseum te Leek. De huurovereenkomst eindigt jaarlijks op 1 oktober en wordt voortgezet voor aansluitende perioden van telkens een jaar met een maximum van twee jaar. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 8 300 (2012) en zal jaarlijks worden geïndexeerd overeenkomstig de ontwikkeling van het CBS consumentenprijsindexcijfer (reeks Werknemers-Laag), op de meest recente tijdbasis vastgesteld.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014
paraaf

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt.

De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

Rijksmuseum Twenthe heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

De dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg bedraagt per 31-12-2013 109%.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

d
24 MAART 2014
BDO

Toelichting op de categoriale exploitatierekening

	Werkelijk 2013 €	Begroting 2013 €	Werkelijk 2012 €
SPECIFICATIE BATEN			
Directe opbrengsten			
Publiekinkomsten			
Inkomsten uit entreegelden (en MJK)	208 300	192 500	183 700
Inkomsten uit horeca-expl.	87 600	110 000	69 800
Inkomsten uit museumwinkel	43 900	110 000	65 200
Cursussen	1 800	5 000	4 800
Rondleidingen	2 000	2 000	2 100
Totaal publiekinkomsten	343 600	419 500	325 600
Sponsorinkomsten			
	9 200	76 000	10 000
Overige inkomsten			
Restauratie voor derden	3 200	15 000	19 000
Overige directe opbrengsten	18 300	20 000	32 100
Totaal overige inkomsten	21 500	35 000	51 100
Indirecte opbrengsten			
Indirecte sponsoring	7 500	7 500	7 500
Overige inkomsten	21 500	8 000	19 000
Totaal indirecte opbrengsten	29 000	15 500	26 500
Totale opbrengsten	403 300	546 000	413 200
Structurele subsidie Ministerie van OCW			
Waarvan huisvesting	1 704 300	1 659 500	1 659 500
Waarvan exploitatiebijdrage	866 400	863 700	1 764 300
Totaal subsidie Ministerie van OCW	2 570 700	2 523 200	3 423 800
Structurele subsidie provincie	-	-	-
Structurele subsidie gemeente	-	-	-
Totaal subsidies	2 570 700	2 663 100	3 423 800

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014

paraaf

Stichting **Rijksmuseum** Twenthe

	Werkelijk 2013 €	Begroting 2013 €	Werkelijk 2012 €
Overige (niet-structurele) subsidies/bijdragen			
Overige subsidies/bijdragen uit publieke middelen:			
Projectsubsidie Openstelling museum OCW	433 000	433 000	-
Provincie	70 000	70 000	-
Gemeente	70 000	70 000	-
Bijdrage Ministerie van OCW Friciekostenregeling	295 300	-	-
<i>Werkgelegenheid</i>			
I/D-subsidie	18 700	15 000	24 400
<i>Projecten</i>			
<i>Project Paden naar het Paradijs</i>			
Bijdrage Mondriaan Fonds	24 200	22 500	-
Bijdrage Gemeente Enschede	900	-	-
<i>Educatie</i>			
Bijdrage Mondriaan Fonds	-	8 800	9 500
Bijdrage Gemeente Enschede	13 000	8 000	25 000
Provincie Overijssel	9 900	-	-
<i>Overig</i>			
Bestemmingsfonds OCW-veiligheid	-	77 900	-
Bestemmingsfonds OCW Tv-onderhoud	-	9 200	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-	17 500	-
Bedrijfsinstallaties/inrichting entreehal			
Totaal subsidies/bijdragen uit publieke middelen	935 000	731 900	58 900
Overige bijdragen uit private middelen:			
Waarvan particulieren incl. vriendenvereniging			
<i>Collectievorming</i>			
Particuliere schenkingen	103 200	69 400	135 400
Bijdrage Vereniging van Vrienden	14 700	-	-
<i>Overig</i>			
Bijdrage Vereniging van Vrienden	-	45 000	-
Totaal particulieren incl. vriendenvereniging	117 900	114 400	135 400
Totaal bedrijven	45 500	60 000	14 700

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

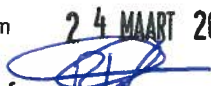
datum **24 MAART 2014**

paraaf

Stichting **Rijksmuseum** Twenthe

	Werkelijk 2013 €	Begroting 2013 €	Werkelijk 2012 €
Waarvan private fondsen:			
<i>Collectievorming</i>			
Bijdrage Stichting G.J. van Heek Jr Fonds	-	60 000	-
Bijdrage Leppink Fonds	-	40 000	-
<i>Projecten</i>			
<i>Project Paden naar het Paradijs</i>			
Bijdrage Stichting Rijksmuseum Twenthe Fonds	8 200	11 200	-
<i>Project Twentse Salon/Herfsttooi</i>			
Bijdrage Stichting Doen	70 000	70 000	-
<i>Overig</i>			
Bijdrage Stichting Rijksmuseum Twenthe Fonds	20 000	20 000	20 000
Overig	-	13 500	7 000
Totaal private fondsen	98 200	214 700	44 300
Totaal goede doelenloterijen	-	-	-
Totale bijdragen	3 767 300	3 644 100	3 707 100
TOTALE BATEN	<u>4 170 600</u>	<u>4 190 100</u>	<u>4 120 300</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**
paraaf

Stichting **Rijksmuseum** Twenthe

	Werkelijk 2013	Begroting 2013	Werkelijk 2012
	€	€	€
LASTEN			
Salarislasten			
Publieksfunctie			
Vaste presentatie	33 500	33 000	27 600
Tijdelijke presentatie	97 800	55 500	71 000
Dienstverlening en voorlichting	34 600	39 800	23 400
Werving en pr	151 200	138 800	106 400
Educatie	88 400	31 600	121 000
Bewaking	121 600	123 800	244 900
Collectiefunctie			
Onderzoek & registratie	51 200	54 100	56 900
Conserveren & restauratie	61 400	68 000	73 900
Verwerven & afstoten	6 900	6 900	6 900
Wetenschappelijke functie			
Onderzoek & registratie	-	-	29 800
Algemeen beheer			
Directie en secretariaat	140 300	143 500	134 400
Voor de bezoldiging van bestuurders van de stichting kwam in 2013 een bedrag van € 115 200 ten laste van de stichting.			
Personeelszaken	16 700	19 700	17 000
Financiële zaken	41 800	41 700	38 500
Algemene zaken	122 900	121 900	138 400
Gebouwen en terreinen	105 400	106 900	110 500
Beveiliging	139 500	161 800	156 000
Museumcafé	27 100	28 900	27 400
Dotatie reorganisatievoorziening	-	-	218 000
Totaal lonen en salarissen	1 240 300	1 227 900	1 602 100
Afschrijvingen	160 300	170 000	154 000
Huren	1 592 100	1 659 400	1 550 200
Aankopen	103 200	169 400	135 400

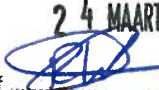
VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**
paraaf

Stichting Rijksmuseum Twenthe

	Werkelijk 2013 €	Begroting 2013 €	Werkelijk 2012 €
Overige lasten			
Beheerslasten			
Bureau- en organisatiekosten	128 400	136 500	130 100
Kosten financiële administratie	21 700	20 500	20 600
Personeelszaken	109 200	56 100	147 700
Gebouwen en terreinen	135 800	148 300	130 300
Bewaking	8 000	13 000	4 300
Inkopen museumcafe	38 300	55 000	36 300
Inkopen museumkaart	37 700	22 000	22 700
Inkopen museumwinkel	30 700	33 000	35 600
Collectiefunctie			
Met aankopen samenhangende verwervingskosten	27 100	35 000	36 000
Collectiebeheer (registratie, bruikleenverkeer etc.)	-	5 000	10 500
Onderzoek en documentatie	1 400	-	3 400
Conservering en restauratie			
- Externe restauraties	3 500	20 000	21 400
- Materieel restauratie-atelier	2 300	5 000	2 500
Publieksfunctie			
Projecten	258 400	208 000	164 400
Marketing en communicatie	132 600	211 000	103 800
Educatie	22 300	15 000	30 200
Totaal overige lasten	957 400	983 400	899 800
TOTALE LASTEN	4 053 300	4 210 100	4 341 500
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	117 300	- 20 000	- 221 200
Saldo rentebaten/-lasten	14 400	20 000	23 200
Saldo bijzondere baten/lasten			
- Vrijval reorganisatievoorziening	19 700	-	-
Mutatie aankoopfonds	-	-	-
EXPLOITATIESALDO	151 400	-	- 198 000

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014
paraaf

Toelichting op de categoriale en functionele exploitatierekening

FUNCTIONEEL →	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetenschap- pelijke functie	Algemeen beheer
CATEGORIAAL →		Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conservieren & Restaureren	Verwerving & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	
BATEN								
Directe opbrengsten								
Publiekinkomsten								
Inkomsten uit entreegelden (en MJK)	208 300	65 700	142 600					
Inkomsten uit horeca-expl.	87 600							87 600
Inkomsten uit museumwinkel	43 900	16 200	27 700					
Cursussen	1 800	1 800						
Rondleidingen	2 000	1 100	900					
Sponsorinkomsten	9 200		9 200					
Overige inkomsten								
Restauratie voor derden	3 200				3 200			
Overige directe inkomsten	18 300	9 200	9 100					
Indirecte opbrengsten								
Kapitalisatie van vrijwilligers	-							
Indirecte sponsoring	7 500							7 500
Overige inkomsten.	21 500							21 500
Totale opbrengsten	403 300	94 000	189 500		3 200			116 600
Structurele subsidie OCW								
Waarvan huren	1 704 300	564 900	433 000	65 700	435 500	1 000		204 200
Waarvan exploitatiebijdrage	866 400	338 700	397 600	63 000	61 200	5 900		
Structurele subsidie provincie	-							
Structurele subsidie gemeente	-							
Structurele subsidie ander orgaan dan OCW, provincie, gemeente	-							
Totale structurele subsidies/ bijdragen	2 570 700	903 600	830 600	128 700	496 700	6 900		204 200

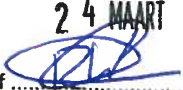
VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014
paraaf

Stichting Rijksmuseum Twenthe

FUNCTIONEEL →	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetenschap- pelijke functie	Algemeen beheer
CATEGORIAAL →		Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conservieren & Restaureren	Vererving & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	
BATEN								
Overige (niet-structurele) subsidies/bijdragen								
<i>Uit publieke middelen</i>								
Project Openstelling museum								
OCW	433 000	169 300	198 700	31 500	30 600	2 900		
Provincie	70 000	27 400	32 100	5 100	4 900	500		
Gemeente	70 000	27 400	32 100	5 100	4 900	500		
OCW-frictielasten	295 300	115 400	135 600	21 400	20 900	2 000		
Werkgelegenheid	18 700	13 800	4 900					
Educatie								
Gemeente Enschede comb.func.	13 000	13 000						
Provincie Overijssel	9 900	9 900						
Projecten								
Mondriaan Stichting	24 200		24 200					
Gemeente Enschede	900		900					
Totaal (niet-structurele) subsidies/bijdragen	935 000	376 200	428 500	63 100	61 300	5 900		
<i>Uit private middelen</i>								
Particulieren en vriendenvereniging	103 200					103 200		
Vriendenvereniging	14 700		14 700					
Bedrijven	45 500	45 500						
Private fondsen								
Bijdrage Stichting Rijksmuseum Twenthe Fonds	28 200		28 200					
Bijdrage Stichting Doen	70 000		70 000					
Totale private fondsen	261 600	45 500	112 900			103 200		
Totale Subsidies/bijdragen	3 767 300	1 325 300	1 372 000	191 800	558 000	116 000		204 200
TOTALE BATEN	4 170 600	1 149 300	1 561 500	191 800	561 200	116 000		320 800

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014
paraaf

Stichting Rijksmuseum Twenthe

FUNCTIONEEL →	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetenschap- pelijke functie	Algemeen beheer
CATEGORIAAL →		Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conserveren & Restaureren	Verwerving & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	
LASTEN								
Salarislasten								
Publieksfunctie								
Vaste presentatie	33 500	33 500						
Tijdelijke presentatie	97 800		97 800					
Marketing en communicatie	185 800	92 900	92 900					
Educatie	88 400	44 200	44 200					
Bewaking	121 600	69 300	52 300					
Collectiefunctie								
Onderzoek & registratie	51 200			51 200				
Conserveren & restauratie	61 400				61 400			
Verwerven & afstoten	6 900					6 900		
Algemeen beheer:								
Directie en secretariaat	140 300							140 300
Personeelszaken	16 700							16 700
Financiële zaken	41 800							41 800
Algemene zaken	122 900							122 900
Gebouwen en terreinen	105 400							105 400
Beveiliging	139 500							139 500
Museumcafé	27 100							27 100
Totale salarislasten	1 240 300	239 900	287 200	51 200	61 400	6 900		593 700
Afschrijvingen	160 300	53 100	40 700	6 200	41 000	100		19 200
Huur	1 592 100	527 800	404 500	61 300	406 800	900		190 800
Aankopen	103 200					103 200		
Overige lasten:								
Beheerslasten								
Bureau- en organisatiekosten	128 400							128 400
Kosten financiële administratie	21 700							21 700
Personeelszaken	109 300	13 100	15 400	2 400	2 400	200		75 800
Gebouwen en terreinen	135 800	42 300	32 400	4 900	40 900			15 300
Bewaking	8 000	2 600	1 900					3 500
Inkopen museumcafé	38 300							38 300
Inkopen museumkaart	37 700	37 700						
Inkopen museumwinkel	30 700	16 400	14 300					
Totaal beheerslasten	509 900	112 100	64 000	7 300	43 300	200		283 000

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014

paraaf

Stichting Rijksmuseum Twenthe

FUNCTIONEEL → CATEGORIAAL →	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetenschap- pelijke functie	Algemeen beheer
		Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conservieren & Restaureren	Verwerving & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	
vervolg overige lasten:								
Collectiefunctie								
Met bruiklenen samenhangende verwervingskosten	27 100					27 100		
Collectiebeheer (registratie, bruikleenverkeer etc.)	-							
Onderzoek en documentatie	1 400			1 400				
Conservering en restauratie								
- Externe restauraties	3 500				3 500			
- Materieel restauratieatelier	2 300				2 300			
Totaal collectiefunctie	34 300			1 400	5 800	27 100		
Publieksfunctie								
Projecten	258 400	3 500	254 900					
Marketing en communicatie	132 500	66 200	66 300					
Educatie	22 300	11 800	10 500					
Totaal publieksfunctie	413 200	81 500	331 700					
Totaal overige lasten	957 400	193 600	395 700	8 700	49 100	27 300		283 000
TOTALE LASTEN	4 053 300	1 014 400	1 128 000	127 400	558 300	138 400		1 086 700
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	117 400	404 900	433 500	64 400	2 900	- 22 400		- 765 900
Saldo rentebaten/-lasten	14 400							14 400
Saldo overige buitengewone baten/lasten	19 700							19 700
Mutatie aankoopfonds								
SALDO UIT BEDRIJFSVOERING	151 400	404 900	433 500	64 400	2 900	-22 400		- 731 800
Toerekening algemeen beheer		- 286 200	- 335 700	- 53 200	- 51 700	- 5 000		- 731 800
Toerekening kosten algemeen beheer is geschied op basis van het aantal directe arbeidsuren per functie.								
Directe arbeidsuren	24 557	9 602	11 269	1 784	1 734	166		
EXPLOITATIERESULTAAT	151 400	118 700	97 800	11 200	- 48 800	- 27 400		-

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 24 MAART 2014

paraaf

Eigen inkomsten

	Werkelijk 2013 €	Werkelijk 2012 €
Directe opbrengsten		
Publiekinkomsten	343 600	325 600
Sponsorinkomsten	9 200	10 000
Overige inkomsten	21 500	51 100
Indirecte opbrengsten	29 000	26 500
Bijdragen uit private middelen	261 600	224 300
Bijdragen van VSB-fonds	-	-
Totaal eigen inkomsten	664 900	637 500
Structurele subsidies		
Subsidie OCW	2 570 700	3 423 800
Percentage eigen inkomsten	25,9 %	18,6%

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

Resultaatbestemming 2013

	€
Exploitatiesaldo	151 400
Mutaties bestemmingsfondsen OCW:	
Onttrekking aan het bestemmingsfonds OCW project Veiligheid	77 900
Onttrekking aan het bestemmingsfonds OCW Project Technisch vervangingsonderhoud	9 200
Toevoeging aan het bestemmingsfonds OCW Project Technisch vervangingsonderhoud	<u>- 6 800</u>
Exploitatiesaldo na mutaties bestemmingsfondsen OCW:	231 700
Mutaties bestemmingsreserves:	
Toevoeging aan het bestemmingsfonds OCW	- 166 800
Onttrekking aan de bestemmingsreserve bedrijfsinstallatie/entreehal	<u>17 400</u>
Ten bate van de Algemene reserve	82 300

Het positieve exploitatieresultaat, na dotaties en onttrekkingen aan de bestemmingsfondsen Veiligheid en Technisch vervangingsonderhoud, is toegevoegd aan het bestemmingsfonds Niet bestede subsidie CuNo 2013-2016 naar rato van het aandeel structurele subsidies en projectsubsidies van OCW ten opzichte van de totale baten.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **24 MAART 2014**

paraaf

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: de Raad van Toezicht en het bestuur van Stichting Rijksmuseum Twenthe

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport op pagina 22 tot en met pagina 49 opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Rijksmuseum Twenthe te Enschede gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de exploitatierekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Rijksmuseum Twenthe per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2013 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de subsidiebeschikking en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen zijn vermeld.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Hengelo, 24 maart 2014

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. R.W. van Hecke RA

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

24 MAART 2014

paraaf